

สภาพทั่วไปและความสำคัญของปัญหา

ข้าราชการเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งอดีตนายกรัฐมนตรีของไทย ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เคยกล่าวไว้ว่า "นายอำเภอที่ดี เป็นนายกรัฐมนตรีได้" เป็นคำกล่าวที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน และมีน้ำหนักอันเป็นเครื่องแสดงว่า ข้าราชการโดยเฉพาะตำแหน่งนายอำเภอนั้นมีความสำคัญยิ่ง มีบทบาทและสัมผัสใกล้ชิดกับประชาชน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ ความสุข ความทุกข์ของประชาชนโดยตรงจากการที่ประชาชนจะต้องมาติดต่อเกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ ของนายอำเภอตั้งแต่เกิดจนตาย งานการพัฒนาคือความเป็นอยู่ของประชาชน ให้มีความอยู่ดีกินดีโดยทั่วหน้า งานการพัฒนาผลเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้มีความรู้ ความสนใจ และเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงจำเป็นที่จะต้อง มีส่วนราชการ โดยเฉพาะตำแหน่งนายอำเภอ เป็นผู้ปกครองดูแลให้การสนับสนุน หากประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของนายอำเภอที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบ เฉพาะอย่างยิ่งมีบุคคลิก ทัศนคติ และความคิดทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยสูงก็จะทำให้ประชาชนได้รับการปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยสูงตามไปด้วย

ในสภาพสังคมไทย การพัฒนาการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย จะก้าวหน้า หรือถอยหลัง อาจกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับ บุคคลิก ทัศนคติ พฤติกรรม แนวความคิดของกลุ่มข้าราชการเป็นสำคัญ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก กลุ่มข้าราชการเป็นสถาบันหลัก ของสังคมไทยมาตั้งแต่ ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 หรือ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่ปกครองด้วยระบบราชการ (bureaucratic polity)¹ ฉะนั้นถ้าหากข้าราชการมีทัศนคติ และแนวความคิดทางการเมืองที่เป็น

¹Fred W. Riggs, Thailand : The Modernization of a Bureaucratic Polity (Honolulu : East Center, 1967), p.312.

ประชาธิปไตย ก็อาจจะเป็นแรงเกื้อหนุนให้ระบอบประชาธิปไตยดำเนินไปอย่างราบรื่นในอนาคต โดยเฉพาะข้าราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรง และถ้าหากข้าราชการเหล่านั้นมีทัศนคติแนวความคิดทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อ การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการปฏิบัติตน และการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองตามแบบของระบอบประชาธิปไตย ก็จะมีผลต่อการให้ประชาชนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน ในระบอบประชาธิปไตย อันจะเป็นแนวทาง ของการนำไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับท้องถิ่น และระดับชาติต่อไป

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามหลักการ มีจุดมุ่งหมายที่จะรักษาคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และส่งเสริมความเสมอภาคของประชาชนทุกคนในประเทศ และเป็นที่ยอมรับกันว่า อัตรความเป็นประชาธิปไตยจะมีมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนซาบซึ้งในคุณค่า ของประชาธิปไตยโดยตรง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันสำคัญ การดำเนินการของระบบราชการ ซึ่งเป็นเครื่องมือของรัฐบาล จะต้องอนุมัติตามระบอบแนวความคิดและหลักการ ของประชาธิปไตย ของตัวข้าราชการ และกลุ่มข้าราชการมีอิทธิพลต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย นับตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ข้าราชการเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจจากองค์อธิปัตย์ในการปกครองประเทศตลอดมา นักการเมืองผู้มีอำนาจส่วนใหญ่ก็มีภูมิหลังเป็นข้าราชการประจำมาก่อน ความพึงพาดอาศัยกันระหว่างข้าราชการกับประชาชน เป็นลักษณะสำคัญของสังคมไทย ประชาชนมีความรู้สึกว่าจะต้องพึ่งข้าราชการอยู่เสมอ ระบบราชการจึงเป็นที่รวมของผู้มีอำนาจและผู้ที่มีความรู้ส่วนใหญ่ในสังคมไทย ประเพณีการปกครองทำให้ข้าราชการไทย โดยเฉพาะระดับสูง รู้สึกว่าตนมีภาระหน้าที่รับผิดชอบต่อ ปัญหาสำคัญของบ้านเมืองทุกครั้งไป

อุปสรรคอย่างหนึ่งของการใช้ระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทย ก็คือ ข้าราชการบางคนยังไม่มีจิตใจเป็นนักประชาธิปไตย หรือยังไม่เข้าใจหลักการและวิธีการของประชาธิปไตยเพียงพอถึงลุ่มหลงในอำนาจ ขาดสติ ขาดความซื่อสัตย์ ในระบอบประชาธิปไตยอำนาจจะต้องมาจากประชาชนไม่ใช่มาจากระบบราชการ ข้าราชการประจำจะต้องไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ของตนเพื่อแสวงหาอำนาจทางการเมืองและจะต้องทำงานเพื่อรับใช้ประชาชน รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประชาชนอย่างแท้จริง จะเห็นได้ว่าประชาธิปไตยทำให้สภาพ และบทบาทของข้าราชการในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ข้าราชการจะมีอำนาจและอิสระในการทำงานน้อยลง จะต้องคำนึงถึงมติมหาชน และความต้องการ ของประชาชนมากขึ้น จะต้องยอมให้ประชาชนตรวจสอบ ควบคุม และวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของตน การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้

อาจจะขัดกับคุณค่าและความคิดของข้าราชการเอง เกี่ยวกับสภาพและบทบาทของคนในสังคม²

ในช่วงระยะเวลาที่มีการตื่นตัวต่อการพัฒนาประชาธิปไตย จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องให้ความสนใจแก่ปัญหาและการปฏิบัติของข้าราชการ ตลอดจนแนวความคิดในทางการเมืองอย่างถูกต้อง การให้การศึกษาอบรมข้าราชการเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ตลอดจนถึงการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง การปฏิบัติและการประพฤติดนให้เหมาะสมกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงเป็นเรื่องยาก การเปลี่ยนแปลงท่าที บุคคลิก ทักษะคติ ตลอดจนแนวความคิดทางการเมืองจะทำได้ง่ายขึ้น ถ้ารัฐบาลประชาธิปไตยใช้วิธีการประชาธิปไตยอย่างแท้จริงในการปกครองประเทศ นักการเมืองจะต้องทำตัวเป็นตัวอย่างนักประชาธิปไตยที่ดีแก่ข้าราชการและประชาชน จะต้องเข้าใจปัญหาการทำงาน จะต้องยอมรับในความรู้ ความชำนาญและเจตนาดี ในการทำงานของข้าราชการ ส่งเสริมการทำงานของข้าราชการด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างข้าราชการและนักการเมือง และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงานให้ตามความจำเป็น รวมทั้งการไม่เข้าไปก้าวก่ายการทำงานตามหน้าที่ปกติ ของข้าราชการ อย่างไรก็ตามในระบอบประชาธิปไตยจะต้องค่อย ๆ วิวัฒนาการ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมาอย่างเป็นระบบ และให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป แนวทางแห่งความสำเร็จดังกล่าว จะละเลยเรื่องการพัฒนาความคิดทางการเมืองของข้าราชการมิได้

โดยที่วิทยาลัยการปกครอง เป็นองค์กรหนึ่งของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ³

² ประเสริฐ อัมภลินพิจ, "สังคมวิทยาการเมือง : ประชาธิปไตยแห่งสังคมวิทยา", การเมืองและสังคม (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 136.

³ วิทยาลัยการปกครอง กรมการปกครอง, เอกสารรายงาน เรื่อง โครงการพัฒนาประสิทธิภาพวิทยาลัยการปกครอง (สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ, มูลนิธิคอนราด อเดเนา), ธันวาคม 2534.

1. พัฒนาบุคลากร ของกรมการปกครอง ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยจัดโครงการฝึกอบรมเป็นหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งระยะสั้น และระยะยาว ในฝ่ายบริหารการฝึกอบรมซึ่งประกอบด้วย 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนนักปกครองระดับสูง โรงเรียนนายอำเภอ โรงเรียนปลัดอำเภอ โรงเรียนข้าราชการฝ่ายปกครอง โรงเรียนข้าราชการส่วนท้องถิ่น โรงเรียนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โรงเรียนกำนันผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้ ยังมีศูนย์พัฒนาการบริหารและการปกครองส่วนภูมิภาคอีก 4 ภาค ทำหน้าที่ฝึกอบรมโครงการเฉพาะกิจตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย

หลักสูตรซึ่งนับเป็นหัวใจของวิทยาลัยการปกครอง คือ หลักสูตรนักปกครองระดับสูง ใช้เวลาฝึกอบรม 4 เดือน สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ (หรือเทียบเท่าจากหน่วยงานนอกสังกัดกรมการปกครอง) ก่อนที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น กับหลักสูตรนายอำเภอ ใช้เวลาฝึกอบรม 7 เดือน สำหรับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเป็นครั้งแรก โดยมีเป้าหมายให้ได้นักปกครองที่เป็นนักประชาธิปไตย สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ศึกษาวิเคราะห์ปัญหา ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของกรมการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับอุปสรรคข้อขัดข้องที่ยังผลให้การพัฒนาบุคคลไม่ได้ผลเท่าที่ควร หรือสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการฝ่ายปกครองไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาใดที่แก้ไขไม่ได้ด้วยการฝึกอบรมก็จะเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาต่อไป ส่วนปัญหาที่แก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรมก็จะนำมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร

โดยที่ปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังอยู่ในภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ข้าราชการ จึงต้องปรับตัวปรับบทบาทเพื่อสนองตอบความต้องการของสังคม ซึ่งขยายตัวเข้าสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งเน้นความรวดเร็ว ของข้อมูลข่าวสาร และการบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ซึ่งต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ประชาชนในเรื่องความสามารถรับความเปลี่ยนแปลง ได้อย่างทันเหตุการณ์ โดยไม่ละทิ้งคุณธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

การจัดหลักสูตรของวิทยาลัยการปกครอง จะประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ

ความรู้ด้านวิชาการตามตำแหน่งหน้าที่

ความชำนาญในหน้าที่

ทัศนคติที่ถูกต้องในการทำงาน รวมทั้ง แนวความคิดอันกว้างไกล เพื่อสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และรู้เท่าทันเหตุการณ์ วิทยาลัยการปกครองได้ตระหนักอยู่เสมอว่า การหาความจำเป็นในการฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญและควรหาจากหลาย ๆ ด้านประกอบกัน การศึกษาถึงภารกิจและบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในอนาคต ก็เป็นทางหนึ่งที่จะนำมาประกอบการปรับปรุงหลักสูตรนักปกครองระดับสูง และหลักสูตรนายอำเภอ ให้ทันสมัย และตรงกับความต้องการของทุกฝ่าย รวมทั้งช่วยพัฒนากระบวนการฝึกอบรมของวิทยาลัยการปกครองให้ดีขึ้นด้วย

กล่าวโดยสรุป ภารกิจของวิทยาลัยการปกครองที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีความประสงค์ในเรื่องของ การกระจายอำนาจไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งถือว่าการขยายฐานประชาธิปไตย ไปสู่ประชาชน ซึ่งข้าราชการที่เข้ารับการศึกษาระดับสูง จะต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อการประสานประโยชน์ ประสานการปฏิบัติ รวมทั้งการปฏิบัติตัวให้เป็นตัวอย่างแก่ ข้าราชการอื่น และประชาชนโดยทั่วไป ยิ่งไปกว่านี้บุคคลากรที่ผ่านการอบรมจากสถาบันของวิทยาลัยการปกครอง น่าจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่จะทำหน้าที่เป็นวิทยากร เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย แก่ประชาชนโดยทั่วไปได้ ยิ่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ และผลประโยชน์สูงสุด ต่อประชาชนอันเป็นเป้าหมายในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทราบแนวความคิดทางการเมือง ของผู้เข้ารับการศึกษาระดับสูง ในหลักสูตรนายอำเภอ และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง ว่ามีลักษณะใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความคิด และอุดมการณ์ทางการเมืองของ ผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่ามีแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง และความเปลี่ยนแปลงทางความคิด และอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันหรือไม่
3. เพื่อทราบถึงแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมืองของ ผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่าจะมีส่วนเลือกอ่านหนังสือ หรือจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยอย่างไร

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะ ข้าราชการที่สังกัดกรมการปกครองเต็มจำนวนที่เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้ เพราะว่าเป็นผู้ที่รับผิดชอบ และมีหน้าที่โดยตรงต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยแยกออกตามหลักสูตรได้ดังนี้

มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 60 คน

มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 60 คน

2. การศึกษาคั้งนี้จะศึกษาเฉพาะช่วงเวลาของปีงบประมาณ 2535 ซึ่งตรงกับหลักสูตร นายอำเภอ รุ่นที่ 33 และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 28 ถือว่าเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาทางการเมืองการปกครองเป็นอย่างยิ่ง อาจจะมีผลกระทบต่อแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง

3. ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะความคิดทางการเมืองแบบเสรีนิยมของผู้เข้ารับการศึกษาอบรม หลักสูตรนายอำเภอ รุ่นที่ 33 และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 28 เท่านั้น

สมมติฐานการศึกษา

โดยที่ข้าราชการฝ่ายปกครองเป็นกลไกหนึ่งของระบบราชการที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) เพื่อตอบสนองความต้องการทางการเมืองการปกครองที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ ให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยจะต้องมีการฝึกอบรมและสัมมนาอยู่เสมอ การปฏิบัติงานของระบบราชการส่วนมากที่ปรากฏ จะเป็นไปตามคำสั่ง หนังสือสั่งการนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา จนบางครั้งทำให้เกิดความเคยชิน เฉื่อยชา ขาดความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงาน จนเกือบจะกลายเป็นแบบปฏิบัติราชการที่ถูกต้องของระบบราชการ ซึ่งเป็นเช่นนั้นมาเป็นเวลานาน ยิ่งอยู่ในระบบราชการนานเท่าใดก็ยิ่งมีความหวงแหน และเชื่อมั่นในตนเองสูงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนั้น ๆ ปฏิเสธแนวความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงระบบ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความสูญเสียผลประโยชน์จนคล้ายกับเป็นการอนุรักษ์แบบปฏิบัติราชการเอาไว้ ฉะนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการเมืองการปกครองให้สอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาประชาธิปไตย โดยตัวข้าราชการฝ่ายปกครองที่เข้ารับการศึกษาอบรมในวิทยาลัยการปกครอง จะต้องเป็นผู้นำผู้ประสานการปฏิบัติ ในการส่งเสริมสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานเพื่อการวิจัย ดังนี้

“ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมหลักสูตรนายอำเภอ เป็นผู้ที่มีความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยมและเอื้ออำนวยต่อหลักการ วิถีชีวิต และกระบวนการประชาธิปไตย มากกว่า ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมหลักสูตรนักปกครองระดับสูง

การที่ผู้เข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษานานาชาติ และหลักสูตรนักปกครองระดับสูงมีแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแตกต่างกันดังกล่าว เนื่องมาจากภูมิหลังทางการศึกษา อาชีพ อาชวาระชากร และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง”

นิยามศัพท์สำคัญ

1. ความคิดทางการเมือง หมายถึง การรับรู้ของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษามีต่อการเมือง การปกครองประเทศ ตลอดจนการรับรู้ในหน้าที่ราชการ และฐานะเป็นพลเมืองของประเทศ การรับรู้ในความหมาย และหลักการของประชาธิปไตย รวมทั้งการรับรู้เกี่ยวกับสถาบันทางการเมืองที่สำคัญและกระบวนการทางการเมืองไทยโดยรวม
2. อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ชุดของความคิด ความเชื่อพื้นฐานในเชิงปทัสสถาน และเชิงประจักษ์เกี่ยวกับธรรมชาติ และเป้าหมายของมนุษย์และสังคม ซึ่งมุ่งที่จะอธิบายและตัดสินเงื่อนไขของมนุษย์ และเพื่อที่จะชี้้นำให้เกิดการสร้างสรรค์ หรือสงวนไว้ซึ่งระบบการเมืองที่ปรารถนา
3. ผู้เข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึง ผู้ที่ผ่านกระบวนการในการคัดเลือกตามที่กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยกำหนด และเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับของวิทยาลัยการปกครอง
4. หลักสูตรนานาชาติ หมายถึง หลักสูตรสำหรับผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งได้ดำรงตำแหน่งนานาชาติเป็นครั้งแรก ซึ่งจะต้องผ่านการศึกษาระดับอุดมศึกษานานาชาติใช้ระยะเวลาฝึกอบรม 7 เดือน
5. หลักสูตรนักปกครองระดับสูง หมายถึง หลักสูตรสำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนานาชาติแล้ว ซึ่งผู้ที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น จะต้องผ่านการศึกษาระดับสูงใช้ระยะเวลาฝึกอบรม 4 เดือน

วิธีการศึกษา

1. ประชากร ได้แก่

ผู้เข้ารับการศึกษาดูแบบ หลักสูตรนสาธิตอำเภอ วันที่ 33 จำนวน 60 คนและผู้เข้ารับการศึกษาดูแบบ หลักสูตรนักปกครองระดับสูง วันที่ 28 จำนวน 60 คน

ประชากรที่ทำการศึกษาครั้งนี้ใช้เฉพาะข้าราชการที่สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เนื่องจากเป็นผู้ที่มีหน้าที่และรับผิดชอบโดยตรงต่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งตัวแปรออกเป็น 2 ประเภท คือ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

อายุตัว

อายุราชการ

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

การศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่

ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่จะมีส่วนเอื้ออำนวยต่อการ

วิถีชีวิตและกระบวนการประชาธิปไตย

3. เครื่องมือและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การศึกษาค้นคว้าจาก เอกสารและหลักฐานการวิจัยต่าง ๆ (documentary research) และการวิจัยสนาม (field research) ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaires) ส่งโดยตรง และการสังเกตร่วมด้วย (observation)

4. แบบสอบถาม (questionnaires) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลลักษณะคำถามในแบบสอบถาม จะเป็นคำถามเปิด (open - ended questions) แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

4.1 เป็นคำถามทั่วไป เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้ารับการศึกษอาบรมในแต่ละหลักสูตร ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับ อายุ อาชวราชการ การศึกษาระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

4.2 เป็นคำถามที่ใช้วัดแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษอาบรม ลักษณะคำถามจะเป็นการถามแนวความคิดทางการเมือง โดยมีลักษณะคำตอบเป็นแบบเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พร้อมทั้งให้แสดงเหตุผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสมอภาค ความมีเหตุผล ความนิยมอำนาจ และการเปลี่ยนแปลง

4.3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในแง่ของหลักการ วิถีชีวิต และกระบวนการประชาธิปไตย โดยมีลักษณะคำตอบจะเป็นแบบเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พร้อมทั้งให้แสดงเหตุผล ความคิดเห็นประกอบ

5. การทดสอบแบบสอบถาม (pretest) จะทำการทดสอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มประชากรที่มีลักษณะ และคุณสมบัติเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ที่เคยผ่านการศึกษอาบรมหลักสูตรนายอำเภอ รุ่นที่ 32 และผู้ผ่านการศึกษอาบรมหลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 27 จำนวน รุ่นละ 30 คน

6. การรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้ผ่านการศึกษอาบรมหลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 28 จำนวน 60 คน พร้อมทั้งแนบซองและติดดวงตราไปรษณียากรจำหน่ายซองถึงผู้ศึกษา เพื่อให้ส่งแบบสอบถามคืนมายังผู้ศึกษาทางไปรษณีย์ด้วย ส่วนผู้เข้ารับการศึกษอาบรมหลักสูตรนายอำเภอ รุ่นที่ 33 ผู้ศึกษาจะดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ในขณะที่เข้ารับการศึกษอาบรมอยู่ที่วิทยาลัยการปกครอง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนแรก เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มากำหนดวิเคราะห์คือ ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ทำการศึกษา อันจะประกอบด้วย อายุตัว อาชีพ การศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง การศึกษา ซึ่งจะเป็นตัวแปรส่งผลให้แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษาบรมหลักสูตรนยาอำเภอและหลักสูตรนักปกครองระดับสูง มีความแตกต่างกัน

ส่วนที่สอง ที่จะนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ก็คือ แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา โดยยึดแนวความคิดแบบเสรีนิยม กล่าวคือมุ่งวัดถึงความรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มองเห็น และมีความสัมพันธ์กันโดยทั่วไป เน้นที่ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีต่อความเสมอภาค ความมีเหตุผล ความนิยมอำนาจและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นส่วนที่แบ่งแยกแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษาบรมหลักสูตรนยาอำเภอ และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง

ส่วนที่สาม ที่จะทำการวิเคราะห์ก็คือ ในส่วนแรกและส่วนที่สองเมื่อได้ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์และแบ่งแยกแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาแล้ว ก็จะสามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยแนวความคิด และแนวทางอะไรบางอย่างที่จะเอื้ออำนวย สนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยในแง่หลักการ วิถีชีวิตและกระบวนการประชาธิปไตย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาจะได้ดำเนินการถอดแบบสอบถาม ตามข้อเท็จจริงที่ได้รับซึ่งมีลักษณะคำตอบได้ 2 ประเด็น คือ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย พร้อมทั้งการให้เหตุผล ความคิดเห็นประกอบ ซึ่งการวิเคราะห์จะสามารถดำเนินการได้ 3 ประการ คือ

1. การเปรียบเทียบข้อมูลโดยการคำนวณอัตราส่วนร้อยละ
2. ประมวลประเด็นคำตอบ โดยจัดระเบียบกลุ่มข้อมูลเปรียบเทียบตามที่ผู้กรอกแบบสอบถามตอบกลับมา
3. วิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายชื่อ และวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมทั้งหมด

การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ เป็นการกล่าวถึงสภาพทั่วไป และความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการศึกษา สมมติฐานการศึกษา นิยามศัพท์สำคัญ วิธีการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากการศึกษา และการนำเสนอผลของการศึกษา

บทที่ 2 กล่าวถึง ทฤษฎี แนวความคิดที่เกี่ยวข้อง ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความคิด และทัศนคติทางการเมือง เสรีนิยม อุดมการณ์ทางการเมือง กรมการปกครองกับการพัฒนาอุดมการณ์ทางการเมืองและส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เพื่อสรุปเป็นกรอบในการศึกษา

บทที่ 3 กล่าวถึง ประวัติการก่อกำเนิดวิทยาลัยการปกครอง วิทยาลัยการปกครองในปัจจุบัน วัตถุประสงค์และภารกิจของวิทยาลัยการปกครอง หลักสูตรนักปกครองระดับสูงและหลักสูตรนายอำเภอ

บทที่ 4 กล่าวถึง ระเบียบวิธีวิจัย การดำเนินการ การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง ผลการวิจัยในด้านความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในวิทยาลัยการปกครอง หลักสูตรนายอำเภอ รุ่นที่ 33 และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 28 การนิพนธ์สมมติฐาน

บทที่ 6 กล่าวถึง สรุปผลของการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ